

Ε. ΕΚΣΥΓΧΡΟΝΙΣΜΟΣ ΚΑΙ ΕΠΕΜΒΑΣΕΙΣ (1923-1936)

1. Οι συνέπειες της Μικρασιατικής καταστροφής

§1. Μικρασιατική καταστροφή (1922) (Συνέπειες)

- Χάθηκαν οι ανεπτυγμένες οικονομικά και πολιτιστικά περιοχές της Μικράς Ασίας και της Ανατολικής Θράκης.
- Τελευταία πράξη της *Μεγάλης Ιδέας*.
- Κανένα κόμμα δεν πρόβαλλε πλέον την επιλογή της εδαφικής επέκτασης και του πολέμου.
- Κρίση ταυτότητας στην Ελλάδα, δεδομένου ότι η *Μεγάλη Ιδέα* αποτέλεσε για έναν σχεδόν αιώνα το θεμέλιο, στο οποίο πολλοί άνθρωποι βάσιζαν το λόγο ύπαρξης του κράτους.
- Η πλειονότητα των προσφύγων τάχθηκε στο πλευρό των *Φιλελευθέρων*, πιστεύοντας ότι οι *Αντιβενιζελικοί* ήταν υπεύθυνοι για την καταστροφή.

§2. Η υποβάθμιση του βιοτικού επιπέδου: Επηρεάζει την εξέλιξη των κομμάτων

- συγκρούσεις συμφερόντων οικονομικού και κοινωνικού χαρακτήρα.
- κόπωση από τη μόνιμη πολιτική αστάθεια και από τη διαρκή όξυνση που καλλιεργούσαν τα κομματικά επιτελεία και τα πραξικοπήματα αξιωματικών
- δυσарέσκεια για τις διαμάχες συμφερόντων πολιτικής, οικονομικής και κοινωνικής υφής, καθώς και για την πληθώρα των διαφορετικών πολιτικών ιδεολογιών.

ο Μεταξάς δεν χρειάστηκε να ασκήσει βία για να επιβάλει, το 1936, τη δικτατορία του.

§3. Κρίση νομιμότητας του κοινοβουλευτικού συστήματος

Χαρακτηριστικά: Διαρκής παρέμβαση των στρατιωτικών στην πολιτική και χρήση βίας στην άσκηση πολιτικής.

Αίτια:

- Διχασμός της δεκαετίας 1910-20
- Κορύφωση κρίσης
- Υπονόμευση εμπιστοσύνης στην αποτελεσματικότητα του πολιτικού (θεμέλιο της νομιμότητας στις σύγχρονες κοινωνίες).

§4. Οι αξιωματικοί

Διεκδικούσαν τον πρώτο λόγο σε θέματα εσωτερικής πολιτικής (στρατός: υπερκομματικός φορέας εξουσίας).

Ένιωθαν δυσарέσκεια για τις διαφοροποιήσεις στο κοινωνικό επίπεδο

Απεχθάνονταν τον πολιτικό τρόπο αντιμετώπισης και διευθέτησης των κοινωνικών συγκρούσεων, τις διαπραγματεύσεις και τους συμβιβασμούς, (συνώνυμα της διαφθοράς και της έλλειψης αρχών).

§5

Επέμβαση στην πολιτική ζωή αξιωματικών που γυρνούσαν απ' το μέτωπο(Ν. Πλαστήρας, Στ. Γονατάς, κ.λπ)

Δίκη (και καταδίκη) των εξ = όξυνση της πολιτικής κατάστασης

Κατηγορία αβάσιμη, αλλά εκτελέστηκαν, προκειμένου για να κατευναστούν οι πρόσφυγες και ο στρατός.

Βενιζέλος: Τηλεγράφημα, έφθασε αργά, αν και δεν είναι βέβαιο ότι θα είχε αποτέλεσμα

§6

Δυναμική διαρκούς παρέμβασης του στρατού στην πολιτική: επιθυμία για επαγγελματική εξασφάλιση βενιζελικών και αντιβενιζελικών αξιωματικών

«Ομάδες» απότακτων ή εν ενεργεία αξιωματικών, προσπαθούσαν να θέσουν υπό τον έλεγχο τους το Κοινοβούλιο και τις κυβερνήσεις και να επιβάλουν αντικοινοβουλευτικά συστήματα διακυβέρνησης.

Τα κόμματα:

- χρησιμοποιούσαν ομάδες αξιωματικών, για να επιτύχουν τα δικά τους βραχυπρόθεσμα σχέδια
- ευνοούσαν τις εντάσεις, θεωρώντας ότι η πόλωση θα ενίσχυε την ενότητά τους
- δεν σχεδίαζαν νέες πολιτικές, για την αντιμετώπιση των κοινωνικών προβλημάτων.

§7

Κόμματα: είχαν τη δυνατότητα να ελέγξουν το πολιτικό παιχνίδι (σύνθετα κοινωνικά προβλήματα, μη διαχειρίσιμα από τους πολιτικούς

§8

Ηγεσίες των κομμάτων: διάθεση για καταστρατήγηση του συντάγματος και ενίσχυση των μηχανισμών καταστολής. Λόγοι:

1. Εξουδετέρωση πολιτικού αντίπαλου, με κάθε μέσο.
2. Συνεννόηση με «ομάδες» αξιωματικών της επιλογής τους και αποδοχή των αιτημάτων τους.
3. Πίστευαν ότι τα σύνθετα κοινωνικά και οικονομικά προβλήματα θα τα έλυνε καλύτερα μία ισχυρή εκτελεστική εξουσία και
4. Αναζητούσαν μεθόδους αστυνόμευσης για τις κοινωνικές συγκρούσεις.

Αποτελέσματα:

Συνήθιζαν να κηρύσσουν τη χώρα σε κατάσταση πολιορκίας, προκειμένου να ελέγχουν την κατάσταση και να παραβιάζουν συνταγματικές διατάξεις.

Προσαρμογή του εκλογικού νόμου στις ανάγκες των κομμάτων. Αλλαγή μεγέθους εκλογικών περιφερειών, πλειοψηφικό ή αναλογικό εκλογικό σύστημα, κατά τις ανάγκες τους.